

Quantes de les espècies que apareixen a les fotografies de la pàgina anterior creus que has endevinat? Aquí et donam les respostes correctes i t'explicam perquè no podien ser altres espècies semblants.

Fotografia 1

L'au d'aquesta fotografia té el cos amb forma de cigar i ales fines i molt llargues, acabades en punta. Presenta també les parts inferiors blanquinoses, el cap rodó i marró, i un bec groc ben curiós, que ens ajudarà a saber de quina espècie es tracta. Si ens hi fixam bé, el bec té la punta ganxuda i presenta al damunt de la mandíbula superior una protuberància tubular ben aparent, els narius, que li serveixen per excretar les sals que abunden a l'ambient on es mou. Aquests narius són propis d'un grup d'aus marines pelàgiques, és a dir, que tan sols s'aproximen a terra per a criar, el grup dels procel·lariformes (albatros, virots, nonetes...). Només 3 espècies d'aquest grup vénen a criar a les nostres costes i illots: la noneta (*Hydrobates pelagicus*), el virot petit (*Puffinus mauretanicus*) i el virot gros (*Calonectris diomedea*). La noneta és negra i, per tant, ja en queda descartada. El virot petit no és tan contrastat per la part inferior i, a més, presenta el bec de color gris fosc. Per tant, l'au de la foto no pot ser altra cosa que un virot gros.

Fotografia 3

En aquesta ocasió, no hauríem de dubtar gaire. Som al davant d'una de les aus més vistoses i acolorides de la nostra fauna, una espècie que, per desgràcia, no és gaire abundant però sí molt bona d'identificar. Els seus colors llampants, el bec negre i lleugerament corbat cap a baix, i les seves cames curtes (fixau-vos que ni es veuen, les tapen les plomes de ventre i ales) no deixen lloc al dubte: estam observant un abellerol (*Merops apiaster*). Tan sols dues espècies tenen una aparença una mica semblant. L'arner (*Alcedo atthis*) té un cap més robust i el bec en forma de daga, gran i poderós. A més, és blau per sobre i taronja per sota, sense tanta varietat de colors com l'abellerol. El gaig blau (*Coracias garrulus*) tampoc presenta el bec corbat cap a baix i mostra únicament dos colors: blau a cap, ales i parts inferiors, i vermellós al dors.

Al pròxim Busqueret, MÉS!!

Fotografia 2

A diferència de la fotografia anterior, aquesta ens mostra una au d'ales relativament amples i "digitades" a la punta, típic de les rapinyaires. Presenta les parts superiors marronenques i les parts inferiors molt llistades. Aquestes característiques les compareixen moltes aus de presa, així que ens convé filar una mica més prim. L'au de la foto mostra unes aparents taques blanques al voltant de l'ull de color groc. Si ens hi fixam, veurem que a la part alta de la coa té una franja blanca. Aquests són detalls que ja ens diuen que ha de tractar-se d'una arpella (gènere *Circus*), però tampoc ens basten per saber-ne quina. A Mallorca se'n poden veure 3 de forma regular (l'arpella *C.aeruginosus*, l'arpella pàl·lida *C.cyaneus* i l'arpella cendrosa *C.pygargus*) a més d'una quarta, molt de tant en tant, en migració, l'arpella russa (*C.macrourus*). L'arpella no presenta el patró de coloració de l'au de la foto, per tant, queda descartada. Entre les altres 3, la identificació és molt complicada i requereix bona experiència. Però la foto ens mostra un detall que ens indica clarament de quina espècie es tracta: les infracobertores alars tenen notòries franges vermelloses, i aquestes franges són típiques de l'arpella cendrosa.

Fotografia 4

Passam de nou d'un extrem a l'altre. Aquesta darrera foto presenta un aucell petit i gris, sense detalls estridents ni gaire vistosos. Si ens hi fixam, mostra encara boqueres i es troba al niu, acompanyat per un germà. Es tracta, per tant, d'un poll que està a punt de volar. Què més ens mostra la foto? No gaire, la veritat. El niu es troba a la branca d'un arbre (un garrofer *Ceratonia siliqua*) i té forma de tassa, el que elimina algunes espècies troglodites, com per exemple el passaforadí (*Troglodytes troglodytes*). El poll ens ensenya també uns ulls grans i negres, i un bec molt pla i ample, ben característic. Aquests detalls, juntament amb el color gris de les parts superiors, el cap lleugerament llistat, les parts inferiors blanquinoses i el pit igualment llistat, a més d'unes cames fortes i grises, ens diuen que es tracta del papamosques (*Muscicapa striata*).

Més que aucells

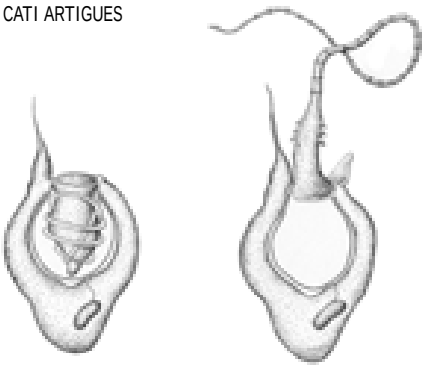
Els cnidaris

Per **Cati Artigues**
cartigues@gmail.com

Amb l'arribada de la calor estiuenca som molts els qui cercam refrescar-nos a la mar, de forma que augmenta la desagradable possibilitat que ens piqui un grumer o medusa. Ja que estam disposats a córrer aquest risc per no patir excessiva calor, si té lloc un encontre tan fatal, com a mínim, podem conèixer quin és el mecanisme que utilitzen per produir una picadura tan dolorosa.

Tot el grup dels cnidaris (meduses, coralls i anemones de mar) té unes cèl·lules exclusives anomenades cnidocists.

CATI ARTIGUES

Un cnidocist, amb el seu mecanisme de dispar.

Aquestes cèl·lules especialitzades es localitzen sobretot als tentacles i al voltant de la boca d'aquests organismes i la seva funció és servir tant de defensa com per a la captura de preses.

Els cnidocists tenen forma de càpsula arrodonida que guarda un llarg filament (nematocist) sovint cobert d'espines i que, en estat de repòs, descansa enrotllat a l'interior. La càpsula es tanca amb un opercle, vora el qual hi ha un apèndix en forma d'antena (cnidocil) que és l'encarregat d'obrir la càpsula quan se l'estimula. Un lleuger fregament de la nostra pell sobre aquest apèndix provoca que l'opercle s'obri, el filament urticant es desenrotlli, surti disparat a gran velocitat i es clavi a la pell inoculant, al mateix temps, el verí contingut dins la càpsula. El dolor i la irritació que provoquen aquests milers

La *Pelagia noctiluca* és una de les meduses més conegudes. L'increment de la temperatura del mar, una excessiva presència de nutrients i la manca de depredadors naturals acceleren el cicle vital d'aquests organismes, cada vegada més habituals a les nostres costes.

de filaments urticants clavats a la nostra pell ens faran sortir més que aviat de l'aigua. El mal, però, estarà fet.

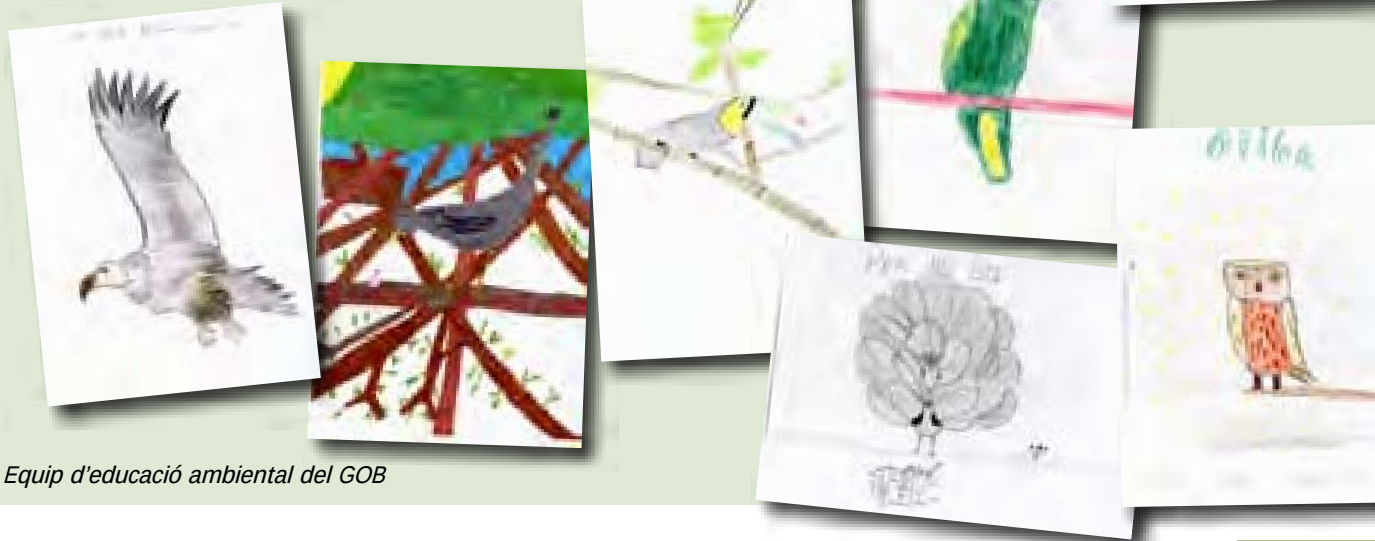
Recordau que no heu de posar mai aigua dolça damunt la picada o tocar els filaments que s'hi han adherit perquè podríem provocar que nous cnidòcits s'activassin. Caldrà anar aviat al metge, però, com a mínim, sabreu perquè us pica tant, i, segurament, el dolor serà més bo de dur. •

Racó jove

Els alumnes de 3er de primària del **Col·legi Públic Es Canyar**, de Manacor, ens fan arribar uns magnífics dibuixos d'aucells. N'hi ha de tots colors i mides i de moltes espècies diferents, des d'aus dels nostres camps com el busqueret coallarg, el voltor o l'òliba fins a animals d'altres llocs del món, com tucans, paons o lloros verds.

Imaginació i dibuixos al poder! Quina millor manera de conèixer la natura que dibuixant-la?

A partir d'ara esperam comptar amb els dibuixos de molts altres joves que anirem publicant a les pàgines d'Es Busqueret.

Equip d'educació ambiental del GOB